

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ
ЦАРИНСКА УПРАВА

ИЗВЕШТАЈ
ЗА РАБОТАТА НА ЦАРИНСКАТА УПРАВА
ЗА ЈУЛИ 2009 ГОДИНА

Август 2009 година

I. Зајакнување на институционалниот капацитет

1. Во рамки на Втората фаза од проектот за усогласување со Рамката на стандарди за обезбедување и олеснување на трговијата на СЦО, во јули 2009 година во Република Македонија престојуваше Мисија на СЦО која имаше за цел да го оцени развојот на Царинската управа од јуни 2007 наваму и да подготви препораки за натамошно усогласување со Рамката на стандарди. Претставниците на Мисијата остварија средби со претставници на владини и јавни институции, како и со бизнис заедницата и нивните асоцијации. Мисијата беше посебно фокусирана на контролата базирана на анализа на ризик, интегрирано гранично управување, олеснување на трговијата, етиката и интегритетот на вработените. Усвојувањето на извештајот и препораките на Мисијата се очекуваат во септември.
2. На почетокот на јули 2009 година во Службен весник на Европска унија - серија Ц 154/04, објавен е изменетиот Протокол 2 од Договорот за слободна трговија помеѓу Република Македонија и Република Турција. Измените на Протоколот ги уредуваат условите и критериумите врз основа на кои стоките произведени во Република Македонија со користени репроматеријали од Република Турција, можат да добијат македонско преференцијално потекло и да бидат ослободени од плаќање на увозни давачки во Европската унија.
3. Владата на Република Македонија ја определи Царинската управа за надлежен орган за поставување и одржување на комуникациски јазол со Европската Комисија и државите членки на ЕУ - Заедничка комуникациска мрежа и Заеднички систематски интерфејс (CCN/CSI). Со ова е исполнето едно од барањата за пристапување кон Конвенцијата за заеднички транзит помеѓу Европската заедница и ЕФТА државите, поврзување на електронскиот систем на Република Македонија за обработка на царински декларации со соодветни системи на земјите членки на ЕУ и Европската Комисија, како и со Новиот компјутеризиран систем на ЕУ (NCTS).
4. Во јули 2009 година Царинската управа аплицираше за користење на средства од Програмата ИПА 2010 - Компонента I со Проектно фише за имплементација на Автоматизираниот извозен систем и Извозен контролен систем на ЕУ (AES & ECS), Автоматизираниот увозен систем и Увозен контролен систем на ЕУ (AIS & ICS), Евиденциски и идентификациски систем на економски оператори (EORI), ЕУ царински информациона портал (CIP) и Единствена електронска точка на пристап (SEAP). Проектното фише претставува продолжение на проектите ИПА 2007, ИПА 2008 и ИПА 2009.
5. На 28 јули 2009 година Република Македонија пристапи кон Меѓународната конвенција за поедноставување и усогласување на царинските постапки (Ревидирана Кјото Конвенција) на Светската царинска организација (СЦО). Ревидираната Кјото Конвенција стапи на сила во февруари 2006 година и досега кон неа пристапиле 64 држави.
6. Донесено е Упатство за начинот и постапката на **приведување, задржување и распит на физичко лице**. Со ова упатство се уредува начинот и постапката на приведување на обвинетото лице и задржување на осомничено лице, како мерки за обезбедување негово присуство за успешно водење на кривичната постапка како и начинот на распит на физичко лице, осомничено за сторено кривично дело.

7. Донесено е измена на **Упатството за преференцијални договори АЗ**. Измените извршени на Упатството за преференцијални договори се согласно настанатите измени на протоколите за потекло на стока кои Република Македонија ги има склучено со други земји.
8. Во јули 2009 година Царинската управа наплати вкупно 3.432 милиони денари (56,3 милиони евра) на име буџетски приходи, што е 32 % помалку во однос на истиот период 2008 година.

Од вкупно наплатените буџетски приходи по видови, на име царина и други царински давачки во јули 2009 година се наплатени 428 милиони денари (7 милиони евра) што е за 38 % помалку од остварувањето во истиот период 2008 година.

Приходите наплатени од ДДВ во јули 2009 година изнесуваат 2.885 милиони денари (47,3 милиони евра), што е 32 % помалку од оствареното во истиот период во 2008 година.

Наплатените приходи од акциза, изнесуваат 89 милиони денари (1,5 милиони евра), што е 1% помалку во однос на остварувањето во јули 2008 година.

Наплатените приходи од надоместоци изнесуваат 29 милиони денари (475 илјади евра) кои во однос на јули 2008 година се 70 % повеќе.

Во периодот јануари - јули 2009 година Царинската управа наплати вкупно 22.137 милиони денари (362 милиони евра) на име буџетски приходи, што е за 25 % помалку во однос на истиот период во 2008 година.

Од вкупно наплатените буџетски приходи по видови, на име царина и други царински давачки, во периодот јануари - јули во 2009 година се наплатени 3.100 милиони денари (50,8 милиони евра) што е 18 % помалку од остварувањето во истиот период во 2008 година.

Приходите наплатени од ДДВ во периодот јануари - јули 2009 година изнесуваат 18.359 милиони денари (301 милиони евра), што е 27 % помалку од оствареното во истиот период во 2008 година.

Наплатените приходи од акциза, во периодот јануари - јули 2009 година изнесуваат 522 милиони денари (8,6 милиони евра), што е 4 % помалку од истиот период во 2008 година.

Наплатените приходи од надоместоци во периодот јануари - јули 2009 година изнесуваат 156 милиони денари (2,6 милиони евра) кои во однос на истиот период во 2008 година се 24 % повеќе приходи од надоместоци.

II. Административен капацитет

9. Во јули 2009 година беа реализирани вкупно 10 обуки во разни форми на кои учествуваа 106 царински службеници, во времетраење од 674 часа. Просечното времетраење на обука за вработените кои посетувале обука е 6,36 часа. Бројот на реализирани активности во периодот од јануари до јули 2009 година е 138

настани, на кои присуствуваа 1.743 учесника, со просечен број на часови на обука за секој учесник 37,22 часа.

Во текот на месец јули одржани се следните обуки, семинари, презентации и курсеви:

- Презентации за: Упатството за постапување при детектирање на зголемено ниво на јонизирачко зрачење, Упатството за постапување при откривање на опасни и штетни материи и Упатството за работа со системот за читање регистарски таблички;
- Во рамките на Твининг Проектот, имплементиран од изведувачи од Шпанија - Зајакнување на капацитетите за спречување перење пари – фаза II, одржани се семинари на тема Човечки ресурси: План за обуки и Казнено-правната рамка на перењето пари – II;
- На предлог и со поддршка на DG TAXUD организирани се три работилници за управување со проекти;
- Одржана е работилница за подготвување и извршување на финансискиот план;
- Во соработка со Светската царинска организација одржана е Работилница за стратешко планирање, како втора фаза од имплементацијата на Рамката на стандарди за обезбедување и олеснување на глобалната трговија;
- Во рамките на ИПА 2007 Мулти-корисничката програма за статистичка соработка во Подгорица, Црна Гора одржана е работилница за надворешна трговија.

III. Интегритет и борба против корупција

10. Во текот на јули 2009 година, Секторот за професионална одговорност реализираше вкупно 11 внатрешни истраги во организационите единици на Царинската управа.

Внатрешните истраги се спроведени врз основа на различни сознанија и примени информации, доставени од Кабинет на директор, по поднесени преставки и поплаки преку отворената линија 197.

По завршувањето на истрагите изготвени се 8 извештаи со заклучоци за основани сомненија дека царински службеници работеле спротивно на позитивните законски одредби, подзаконски акти, оперативни инструкции и етичкиот кодекс и 3 извештаи во кои не е утврдено работење на царинските службеници кое е спротивно на позитивните законски одредби, подзаконски акти, оперативни инструкции и етичкиот кодекс.

Во истиот месец се реализирани 5 дисциплински постапки против 5 царински службеници, при што е изречен престанок на работен однос на 1 царински службеник, 2 парични казни и 2 дисциплински постапки се запрени.

Во текот на овој месец Одделението за внатрешна инспекција изготви едно барање за мислење за извршената редовна контрола во царинската испостава Делчево и едно барање за достава на извештај за оцаринети количини на стока од одреден тарифен број во неколку царински испостави.

По завршените редовни внатрешни инспекции во царинските испостави Струмица, Ново Село и Гевгелија изготвени се 3 конечни извештаи.

Спроведена е контрола на начинот и постапка на царинење на стока со потекло во царинските испостави Скопје, Аеродром Скопје и Трубарево за што се изготвени 2 извештаи.

По спроведената контрола на процесот за царинење, начинот на прифаќање и одобрување на количински квоти за стоки со потекло од ЕУ во царинската испостава Куманово изготвен е 1 извештај.

11. Во јули 2009 година е спроведена 1 внатрешна ревизија: Ревизија на регуларноста на спроведување на јавниот оглас број 1/2009 за вработување на царинските службеници во Царинската управа.

По основ на извршената ревизија дадени се 7 препораки за постапување.

IV. Транспарентност

12. Во јули 2009 година преку отворената царинска телефонска линија (број 197) се примени вкупно 4.606 повика или во просек 154 повици на ден и тоа:
  - 9 повици се В класа (информации кои бараат понатамошни дополнителни испитувања од други одделенија во Секторот за контрола и истраги или од други одделенија во Царинска управа), проследени до одделение за разузнавање и истраги за дополнителна обработка,
  - 15 повици Ј класа (информации проследени до Сектор за професионална одговорност, а кои се однесуваат на жалби на граѓани за коруптивно и непрофесионално работење на царинските работници) најчести беа жалбите за застој и гужва. Од досегашните анализи констатирано е дека само 10% од овие информации имаат завршница, додека останатите 90% не содржат доволно податоци за покренување на истрага и се оквалификувани како неосновани.

До Дежурниот центар за состојби при Националниот координативен центар за гранично управување, упатени се вкупно 100 барања и добиен е одговор на 52 од доставените барања.

До Дежурниот центар за состојби при Бирото за безбедност на Министерството за внатрешни работи упатени се 10 барања и за сите е добиен одговор.

И овој месец на официјалната интернет страна на Царинската управа се објавуваат информации на македонски, англиски и албански јазик, а на интранет порталот континуирано се објавуваат информации за вработените во Царинската управа.

V. Спречување на нелегален увоз, извоз и транзит на стока и заштита на права од интелектуална сопственост

13. Врз основа на разузнавачки информации и анализа на ризикот, специјалните мобилни единици на Царинската управа во јули 2009 година извршија преглед на 321 камиони, 198 автобус, 215 патнички моторни возила или на вкупно 734 возило на граничните премини и во внатрешноста, а Службата за мобилни скенери

изврши 1.722 скенирања на 1.474 товарни моторни возила, 122 автобуси и 126 патнички моторни возила при што се заплени разни стоки (акцизна стока, текстил, како и фалсификувана стока од повеќе трговски марки).

Истовремено, и царинските службеници на граничните премини и во внатрешните царински испостави спречија повеќе обиди за криумчарење, при што се заплени над 43 илјада парчиња трговски стоки или над 100 видови трговски стоки: 23 илјади парчиња цигари, 7.000 парчиња етикети, 6.700 парчиња украси, 1.836 парчиња бижутерија и значителна количина најразновидни производи за домаќинство и индустрија.

На 18.07.2009 на граничниот премин Табановце (македонско - српската граница), при преглед на автомобил управуван од хрватски државјанин пријавен за излез од државата, царинските службеници пронајдоа 569 парчиња монети, накит и фигури, за кои е утврдено дека се од непроценлива културна и археолошка вредност. Артефактите се пронајдени во личниот багаж на патниците и во просторот наменет за резервни делови. Првичната проценка на стручните лица од Управата за заштита на културното наследство е дека пронајдените монети потекнуваат од I век - римски период, I век од нашата ера, како и од XII век - византиско време, додека накитот и фигурите потекнуваат од железното време, односно VI-VII век пред нашата ера. Против лицето е поднесена кривична пријава за обид за изнесување, односно извезување предмети под привремена заштита или културно наследство или природни реткости од непроценлива вредност, согласно член 266 од Кривичниот закон, а стоката е предадена на вештачење во Управата за заштита на културното наследство.

Истиот ден, на влез во Република Македонија, царинските службеници од граничниот премин Богородица (македонско - грчката граница) пронајдоа 2 непријавени икони насликани на дрвена подлога, оригинални дела на средновековната црковна уметност, изработени помеѓу XIV и XVIII век, а кои претставуваат значајно културно наследство од непроценлива вредност. Иконите се пронајдени завиткани во најлонска фолија и украсна хартија во багажниот простор на патничко моторно возило со германски регистарски таблички, пријавено за транзит низ државата со крајна дестинација Германија. Возилото било управувано од лице државјанин на Република Грција, против кого е поднесена кривична пријава за обид за криумчарење на стока од значителна вредност, согласно член 278, став 2 од Кривичниот закон, по што му е одредена мерка притвор, а иконите се привремено одземени.

14. За откриените обиди за недозволен пренос на стока, како и за останатите недозволености постапувања, до Комисијата за одлучување по прекршок при Царинската управа се доставени 107 барања за поведување на прекршочна постапка, од кои: 21 барање по прекршочна пријава за возила доставени од МВР, 22 барања по записник за царински прекршок доставени од Секторот за контрола и истраги при Царинската управа, 56 барања по записник за царински прекршок доставени од царинските испостави, 1 барање по записник за царински прекршок од СНИО и 7 се вратени предмети од Основните судови. Комисијата за одлучување по прекршок при Царинската управа во јули 2009 година реши 48 предмети во редовна и итна постапка и за истите изрече глоба во вкупен износ од 1,2 милион денари (околу 20.100 илјади евра), изрече казни во вкупен износ од 3,6 милиони денари (околу 59 илјади евра) и ја одзеде стоката предмет на царински прекршок.

15. Во текот на јули Царинската управа издаде 134 покани за плаќање на глоба, односно изрече мандатни казни на сторителите на царински прекршоци во вкупен износ од околу 4 милиони денари (околу 66 илјади евра).
16. Во јули 2009 година Царинската управа донесе 151 решение за дополнителна наплата на помалку пресметан царински долг во вкупен износ од 4,5 милиони денари (околу 74,2 илјади евра).
17. Во овој месец се извршени дополнителни контроли по разни основи во 15 трговски друштва, врз основа на кои се изготвени 26 предлози за дополнителна наплата на помалку пресметан царински долг во вкупен износ од 493,4 илјади денари (околу 8 илјади евра).
18. Службите на Царинската управа за надзор на иматели на одобренија во текот на месец јули 2009 година извршија 17 контроли кај иматели на одобренија за увоз за облагородување и 1 контрола кај имател на одобрение за царинско складирање, при што беа констатирани неправилности кај 6 иматели на одобренија. За констатираните неправилности и недостатоци беа изречени 4 мандатни и 2 прекршочни казни.
19. Царинската управа до основните јавни обвинителства, во текот на јули поднесе 10 пријави за покренување за кривична постапка против 9 физички лица и 5 правни лица. Основите за поднесување на кривични пријави во јули 2009 година се следните:
  - изнесување во странство добра под заштита - 1 кривична пријава против 1 физичко лице
  - промет на акцизни стоки без бандероли - 2 кривични пријави против 1 физичко лице
  - транспорт со акцизна стока од акцизен склад во АПСП - 1 кривична пријава против 1 физичко лице
  - царинска измама - 6 кривични пријави против 6 физички лица и 5 правни лица.Вкупната вредност на стоката предмет на кривично дело изнесува 35,3 милиони денари (околу 578 илјади евра), ненаплатените односно избегнатите царински давачки изнесуваат 41 милион денари (околу 673 илјада евра).
20. Во јули 2009 година Царинската управа интервенираше во 7 случаи на обиди за повреда на правото од интелектуална сопственост и привремено задржа 29.575 парчиња стока поради основано сомневање дека се работи за фалсификувани трговски марки.

Најголем дел од привремено задржаната стока ја сочинуваат:

- 150 парчиња рачни часовници.
- 390 парчиња ѓонови за обувки
- 1.215 парчиња маици
- 2.532 пара патики
- 3.200 парчиња паричници
- 3.648 пара чорапи
- 18.450 парчиња бричеви

Во периодот од 01.07.2009 до 31.07.2009 година Царинската управа даде 2 одобренија за преземање на дејствија за заштита на правата на интелектуална сопственост за трговските марки Police и Formula.

Во јули 2009 година Царинската управа донесе одобренија за уништување на 79.413 парчиња стока предмет на повреда на право од интелектуална сопственост и тоа за следните трговски марки: NIKE и ADIDAS чорапи; REPLAY, CHANEL и NIKE маици памучни; NIVEA креми, NIKE, ARMANI хартиени етикети, CDA PRINCO и 196 килограми кеси MARLBORO. Уништени се 3.470 парчиња стока и тоа за следните трговски марки: VERSACE, D&G, G-STAR, LOIS VUITTON, DIESEL текстилни производи; NOKIA привезоци: CONVERSE ташни; D&G каиши; HUGO тоалетна вода.

V. Меѓуинституционална, меѓународна соработка и проекти

21. На 14 јули 2009 година беше потпишан Протокол за спроведување на Меморандумот за соработка помеѓу Министерството за внатрешни работи – Биро за јавна безбедност и Министерство за финансии – Царинска управа на Република Македонија. Протоколот е потпишан врз основа на Меморандумот за разбирање помеѓу Министерството за финансии и Министерството за внатрешни работи, потпишан на 29.12.2006 година.

Протоколот ги регулира начинот и делокругот на соработка, координација и заедничките дејствувања со цел поефикасна заштита на државната граница, борба против организиран и други видови на криминал, олеснување и забрзување на движењето на стока и патници, како и зголемување на безбедноста на граѓаните и општеството. Меѓу другото, со протоколот се регулира и соработката на гранични премини и долж граничната линија, нивоата на соработка и методологијата на контролата на прекуграничниот сообраќај, како и поефикасно искористување на расположивите ресурси.

22. Во рамки на проектот eGov, финансиран од USAID, Царинската управа склучи Меморандум за разбирање и соработка за поддршка за развој на нови функционалности и интегрирање на Едношалтерскиот систем за издавање на лиценци за увоз и извоз на квоти - EXIM со другите информатички системи на Царинската управа.
23. Во соработка со Генералната дирекција за царини и даноци на Европската комисија, Царинската управа изработи модул за електронско учење за примена на Системот за регистрација и идентификација на економските оператори – Economic Operators Registration and Identification (EORI). Според овој систем, кој ЕУ почна да се применува на 1 јули 2009 година, сите економски оператори во ЕУ кои се занимаваат со царински активности со увоз и извоз мора да се регистрираат во него и да добијат единствен EORI број.

Електронскиот модул има информативен карактер и е наменет за запознавање на економските оператори од Република Македонија со инструментите кои ги воведува ЕУ за подобрување на безбедносните мерки кои се однесуваат на увозот и извозот на стоки во и надвор од ЕУ, со што се олеснува законската трговија, и се намалуваат можните ризици. Модулот е креиран во рамки на програмата Customs 2013 и е дел од Стратегијата на обуки за електронско учење. За сите заинтересирани лица модулот е достапен преку интернет страната на Царинската управа.

24. На 10 јули во Скопје се одржа Вториот состанок на Управниот комитет за имплементација на Проектот за воведување на електронски систем за обработка на царински декларации. Како позначајни активности во наредниот период се посочени: набавка на хардвер, соодветни измени на законската рамка, навремена подготовка на околина и определување на пилот локации за тестирање на системот.

Усвоен е извештај, изработен од група на експерти од царинската служба на Италија, со препораки за натамошните чекори во управувањето со и спроведувањето на постапката за наплата на акцизни давачки.

25. Царинската управа и Економскиот факултет во Скопје на 16 јули 2009 година потпишаа Меморандум за деловно-техничка соработка со кој се уредуваат принципите и меѓусебните интереси во цел на воспоставување и работа на Регионалниот тренинг центар на СЦО.

26. Соработката со Факултетот за туризам и угостителство од Охрид продолжува преку редовните летни практики организирани од Царинската управа за студентите од насоката Царина и шпедиција. На еднонеделната пракса изведена во испоставите во сите царинарици учествувале вкупно 45 студенти.

Исто така и за студентите од Економскиот факултет при Универзитетот Свети Кирил и Методиј во Скопје, Царинската управа организираше двонеделна пракса во организационите единици на Централната управа и практична посета на Царинската испостава Табановце автопат.